

L
A
U
R
A

J
O
H

R
O
W
L
A
N
D
O
V
Á

HRA S VONNÝM DÝMEM

Každý nemusí být tím, kým se zdá,
a některé hry přinášejí smrt...
Nejpodivnější případ šogunova
komořího Sana

HRA
S VONNÝM
DÝMEM

HR
S VONNÝM
DÝMEM

Laura Joh Rowlandová

Přeložil Viktor Faktor

Tato kniha je fikce. Postavy, lokality a děje vylíčené v tomto románu jsou zčásti dílem autorčiny fantazie. Podobnost se skutečnými osobami, místy a událostmi neodpovídá vždy doložené realitě.

THE INCENSE GAME

Copyright © 2012 by Laura Joh Rowland

Translation © Viktor Faktor, 2014

Czech edition © Metafora, 2014

Published by arrangement with St. Martin's Press, LLC.

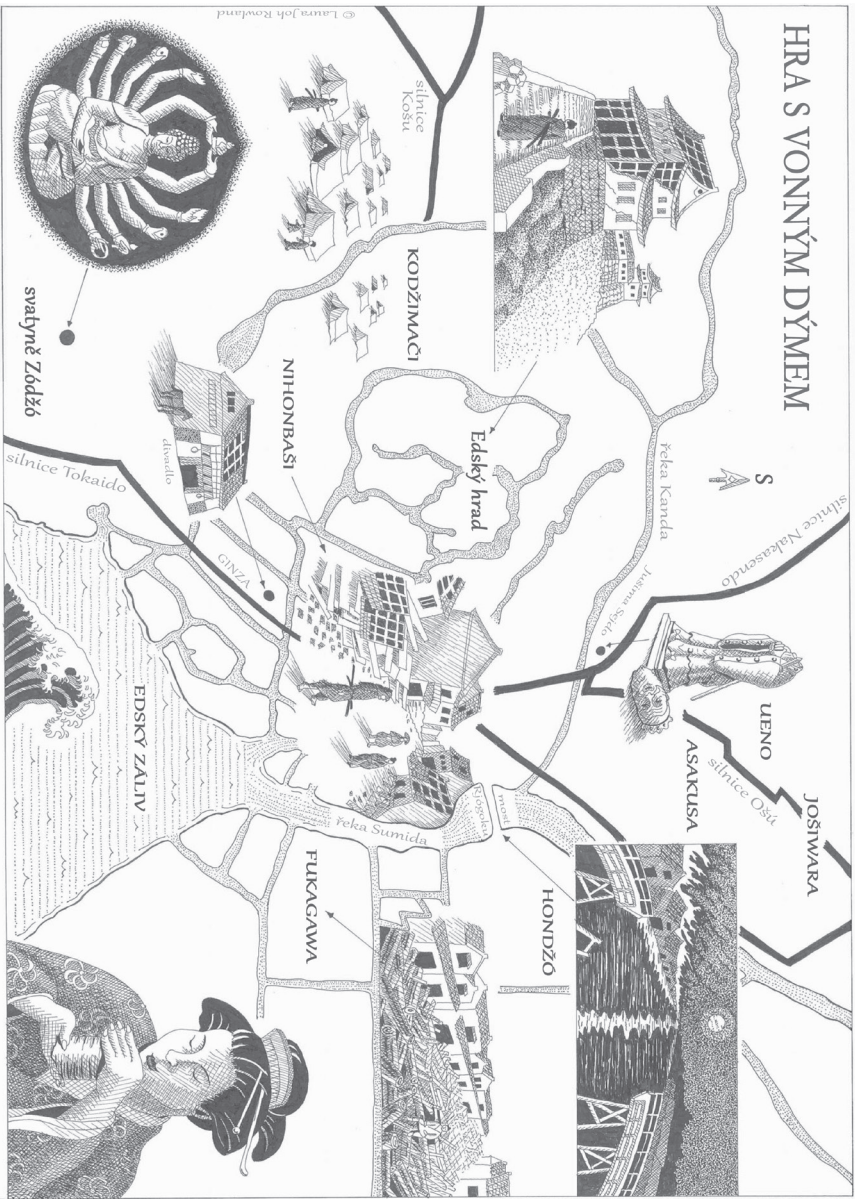
All rights reserved

ISBN 978-80-7359-817-4 (PDF)

Těm, kteří stejně jako já přežili přírodní katastrofy,
a na památku těch, kteří při nich přišli o život.

HRA S VONNÝM DÝMEM

© Laura Joh Rowland

震 Historická 辰 poznámka

Dne 31. prosince 1703 zasáhlo rozsáhlou oblast Japonska, včetně Eda (dnešního Tokia), silné zemětřesení. Hrad, město i mnoho obcí v odlehlých provinciích utrpěly katastrofální škody. Počet mrtvých je obtížné vyčíslit, protože tokugawský režim choval množství obětí v tajnosti. Podle různých zdrojů se odhaduje, že v Edu tenkrát zahynulo několik tisíc lidí a na celém zemětřesením postiženém území jich bylo přes sto tisíc. Nejvíce mrtvých bylo na pobřeží, kde obrovská vlna cunami smetla do moře celé vesnice, rozvodnila řeky a vyplavila obce ve vnitrozemí. Toto zemětřesení bylo jednou z největších přírodních katastrof ve světové historii.

Hra s vonným dýmem je mým příběhem o tom, co se mohlo stát před zemětřesením, během něj a po něm. Ke skutečným historickým postavám v románu patří šógun, jeho přítel Janagisawa Jošijasu, šógunova matka paní Kejšo-in a pán Hosokawa. Janagisawa měl syna jménem Jošisato. Jenobu byl ve skutečnosti hrbáč a šógunův zřejmý nástupce. Paní Kejšo-in udržovala blízký vztah s knězem, který se jmenoval Rjuko a byl jejím i šógunovým duchovním rádcem. Pán Hosokawa, *daimjó*

Laura Joh Rowlandová

provincie Higo, hrál roli ve slavném příběhu o sedmačtyřiceti róninech, který jsem vyprávěla ve své předchozí knize *Róninova milenka*. Všechny ostatní postavy jsou vymyšlené.

雨

EDO

OBDOBÍ GENROKU,
ŠESTNÁCTÝ ROK,
JEDENÁCTÝ MĚSÍC
(Tokio, únor 1703)

震 Prolog

Země se třásla, jako by se pod městem narovnával obrovský, neklidný drak. Na černé hladině řeky Sumidy se chvěl odraz měsíce. Tisíce domů se pohybovaly, vrzaly a skřípaly. V ledovém vzduchu se rozcinkaly větrné zvonky. Byly dvě hodiny před půlnocí, několik vojáků hlídkujících v ulicích drželo na uzdě vylekané koně. Spáči se převalovali, trápeni zlými sny.

V jednom domku v obchodní čtvrti Nihonbaši se bojácně rozhlížely tři ženy Rohož, *tatami*, na níž klečely, se pod nimi třásla, keramické nádoby v policích rachotily. Čtvercová bílá lucerna nad jejich hlavami se houpala a vrhala strašidelné obrazce světla a stínu na jejich úzkostlivé obličeje, nalíčené bílým rýžovým práškem a červenou rtěnkou. Tajily dech a nepromluvíly jediné slovo.

Pak chvění ustalo.

Oddychly si.

Otřesy země bývaly běžné. Všichni, i když se starali o svoje běžné záležitosti, žili v obavách z velkých zemětřesení, jaká pustošila Japonsko v nepředvídatelných intervalech.

Nejstarší žena obrátila pozornost k předmětům rozmístě-

ným na rohoži před sebou. Jmenovala se Usugumo. Bylo jí asi pětáctýřicet a pohybovala se elegantně jako kočka. V jejích vysoko vyčesaných vlasech nad trojúhelníkovým obličejem se leskly stříbrné pruhy. Zvedla kovové tyčinky, vytáhla z ohřívadla doběla rozžhavený uhlík a pustila ho do misky z celadonu, drahého porcelánu, naplněné popelem. Navršila na popel uhlík, udělala v hromádce otvor, narýsovala na kopičku pár čar a s přivřenými očima pohlédla na své dvě společnice. Byly to sestry, obě ve věku mezi dvacítkou a třicítkou. Ta mladší byla hezčí, starší nákladněji oblečená. Usugumo cítila nepřátelství mezi nimi. Pinzetou uchopila slídový talířek, položila ho na důlek v popelu a pak zvedla tři složená origami ze světle zeleného papíru se zlatými skvrnami. Chvilí je přesunovala, načež jedno z nich otevřela, vyňala z něj vonnou kuličku a umístila ji na talířek ze slídy. Z misky s hořící látkou stoupal kouř s vůní ovoce, dřeva, pižma a koření. Usugumo vycítila ve vzduchu očekávání a napětí, které neladilo s jejími poklidnými obřady. Dvě návštěvnice s kamennými výrazy hleděly na papír, štetce, inkoust a inkoustový kámen, jež měly rozložené před sebou.

„Hra s vonným dýmem začíná,“ prohlásila Usugumo. Sestry se posadily zpříma, jako válečníci připravující se na bitvu. „Naslouchejte vonným látkám. Dovolte jejich hlasu, aby vám prozradil, kým je.“

Postavila celadonovou misku na podlahu mezi sebe a starší ze sester a uklonila se. Starší ze dvou žen vzala misku a podržela ji na levé dlaní. Pravou dlaní ji obemkla a nechala jen malý otvor mezi palcem a ukazováčkem. Její sestra to pozorně sledovala a nakláněla se kupředu, jako by se už nemohla dočkat, až přijde na řadu.

Země se znovu zachvěla.

Starší sestra si zvedla misku k obličejí, přiložila nos k otvoru, zavřela oči a pomalu a zhluboka se nadechla.

Sano Ičiró, komoří a druhý nejvýše postavený muž po šógunovi, vojenském diktátorovi Japonska, plul sám v malém člunu na rozbouřeném moři. Z bouřkových mračen na obloze se ozýva-

HRA S VONNÝM DÝMEM

lo hřmění. Loďka se houpala a zvedala a Sano se pevně držel jejích boků. Vzněl se na hřeben obrovské vlny a s třeskem se z ní propadl do hlubin.

Probudil se a výkřik mu uvízl v hrdle.

Ležel ve své temné ložnici. Prsty svíral těžkou pokrývku, kterou byl přikrytý. Pohupování a hřmění ale neustalo. Jeho žena Reiko, ležící vedle něj, ospalým, znepokojeným hlasem zamumlala: „Proč se tak třeseš?“

„To nedělám já,“ odpověděl zmateně Sano.

V té chvíli vpadl do pokoje jejich dvanáctiletý syn Masahiro s výkřikem: „Zemětřesení!“

Místnost se zvedala a kymácela v nevyzpytatelném a stále se zrychlujícím rytmu a s obrovskou silou. Sano a Reiko se posadili, zatímco se posuvné dveře otevřely a ze skříní se sypal jejich obsah. Slyšeli skřípot krouticího se domu, jeho spoje se vyvracely. Praskot a tříštivé zvuky se nesly i seshora, jak se uvolňovaly a padaly na zem střešní tašky. Třesk se odrazil ozvěnou po celém komplexu v edském hradu, kde Sano se svou rodinou sídlil. Přes chodbu se z dětského pokoje nesl plačtivý křik jeho pětileté dcery.

„Akiko!“ Reiko pouze v nočním úboru vyběhla ze dveří a její dlouhý cop vlál za ní.

Sano už byl také naplno vzhůru a třásl se v zimním vzduchu. „Pomůžeš mi dostat všechny ven, než se budovy zhroutí,“ narážal Masahirovi.

Probíhali chodbami, kde naráželi na prcháající strážné a služky. Přeskakovali krátery, které se otevíraly mezi jednotlivými částmi panského domu. „Buďte opatrní! Pospěšte si!“ volal Sano.

Za nimi praskaly stropní trámy. Přepážky z latí a papíru se hroutily. Sano s Masahirem vyváděli lidi mezi kácejícími se stěnami a po nakloněných podlahách. Dav se potácel ven do ledové noci.

„Reiko!“ vykřikl Sano a zoufale se rozhlížel kolem sebe.

„Tady jsem!“ Reiko se k nim probíjela s Akiko na zádech.

Rodina se shromáždila na nádvoří společně se Sanovými

dvořany a služebnictvem. Kasárenské budovy obklopující uzavřený areál se chvěly, jak se země otrásala stále víc. Střešní tašky poletovaly vzduchem jako rachejtle. Na omítnutých fasádách naskakovaly klikaté praskliny. Domy se začaly hroutit.

„Ven! Všichni ven!“ zavelel Sano. „Tady to není bezpečné!“

Lidé se vyvalili bránou na širokou, kameny vydlážděnou ulici.

Na její protější straně se na svahu pod edským hradem rozkládaly další pozemky s budovami, sídly jiných státních úředníků. Také jejich domy se hroutily jako pruhy hedvábí, svíjející se ve větru. Uvzněnění a zranění lidé naříkali strachem a bolestí. Když Sano pohlédl na kopec, viděl, jak po svahu klouzají strohy, kamenné hradby s krytými chodbami a strážními věžemi. Z davu se ozývalo úpění.

„Milosrdní bohové!“ vyjekla Reiko.

Akiko, usazená na matčiných ramenou, vypískla: „Koukejte!“

Sano se otočil směrem, jímž mířil její prstík. Poté, co se zřítily domy v okolí široké ulice, otevřel se nezakrytý výhled na město pod nimi. Sano, jeho rodina a další členové domácnosti se vzájemně podpírali, protože svět se hřmotně natrásal, a fascinovaně hleděli dolů. Ve slabém světle měsíce Sano spatřil, jak se panorama Eda zploštilo. Mezi stoupajícími oblaky prachu bylo slyšet slabé výkřiky. Po celé krajině plála jako pochodně oranžová světla. Po zemětřeseních vždy nevyhnutelně přicházely požáry, když převržené lampy, ohřívadla a kamna zapalovaly domy.

„Všechno hoří,“ pronesla Akiko hlasem, v němž se chvěl úžas. Ve vykulených očích měla vážný výraz.

Sano a Reiko na sebe zděšeně pohlédli. Svět, který znali, právě skončil.

Měsíc po zemětřesení připomínalo Edo pekelnou krajinu. Celé čtvrti byly srovnány se zemí. Několik nedotčených oblastí vyvstávalo jako ostrovy v moři sutí. Edský hrad se podobal včelímu úlu, který poničila nějaká obluda ve snaze zmocnit se medu. Po celém svahu se pohybovaly roje dělníků; uklízeli trámy, omítku a střešní tašky ze zhroutených domů. Ve studeném vzduchu zněly jejich výkřiky, hluk jejich lopat a kladiv a rachocení volských potahů, svážejších sutiny dolů. Prach zamlžoval zimní modrou oblohu, potemnělou kouřem stoupajícím z ohňů, u nichž se hřál milion obyvatel Eda, kteří se rázem ocitli bez domova.

Sano, doprovázen vojáky, úředníky a tajemníky, právě prováděl inspekci paláce. Jeho hlavní tělesný strážce, detektiv Marume, kráčel před ním a prorážel mu cestu davem nosičů odnášejících prkna. Sano procházel kdysi krásně udržovanými zahradami, nyní však zaplavenými blátem a hnojem, zatímco dělníci řezali prkna, míchali maltu a přinášeli materiál. Většina velkého hradního komplexu se při zemětřesení zhroutila. Přestože sut' už byla uklizena, stála zatím pouze kostra jedné

části sídla – šógunových soukromých komnat. V jiných křídlech zůstaly pouhé základy. Části komplexu, které nespady, se riskantně nakláněly.

„Kdy to dokončíte?“ obrátil se Sano na hlavního architekta.

„To bych rád věděl.“ Mistr stavitel, jeden z tisíců samurajských úředníků v *bakufu*, japonské vojenské vládě, měl zasmušilé, strhané rysy jako všichni ostatní včetně Sana. Pracovali na obnově hradu a města ve dne v noci, aby pomohli těm, kteří zemětřesení přežili.

„Nemáme dost kvalifikovaných tesařů ani stavebního materiálu nebo jídla pro dělníky. Můžete nám všeho sehnat víc?“

„Pokusím se.“ Sano dostal na starost výstavbu a pomoc pro strádající. Lidé za ním chodili kvůli všemu možnému. „Slíbit ale nic nemohu. Další tesaři pracují na opravách mostů.“ Většina mostů, které se klenuly přes edské řeky a kanály, totiž spadla, a pohyb po městě byl kvůli tomu vážně omezen.

„Objednal jsem stavební materiál z provincií, ale bude trvat dlouho, než se sem dostane, protože se zřítily i mosty na silnicích. Zpožděné jsou i dodávky potravin.“ Kéž by jídlo dorazilo dřív, než nastane hladomor! Značnou část edských zásob zničily požáry a to, co zůstalo, rychle ubývalo.

K Sanovi přichvátal úředník se svitkem. „Promiňte, ctihodný komoří, ale přináším naléhavou zprávu.“

Sano rozvinul dopis a přečetl si ho. To, co v něm stálo, jej tvrdě zasáhlo. „Počet mrtvých v Edu už dosáhl tří tisíc,“ sdělil pochmurně Marumemu.

V každé nové zprávě množství obětí rostlo. Byla to ta největší katastrofa, jakou kdy Sano zažil. Dosud nemohl uvěřit, že k ní opravdu došlo.

Pokračoval v četbě. „Jsou zde ještě další špatné zprávy. Státní pokladna je už skoro prázdná kvůli výdajům na pomoc postiženým zemětřesením a na opravy.“ Tokugawský režim, který trval už celé století, byl málem na mizině.

Marume mlčel. Kdysi by se mohl Sano spolehnout, že přijde s nějakými vtipnými výroky, které zlehčí i ty nejkritičtější situace. Ale Marumeho kamarád a kolega ve službě Fukida byl